

Hårderups posten

Nr 39 — November 2009
40 kr.

Den här välkända gården i Starrarp
har fått ett eget kapitel i den nya Frenningeboken

NY FRENNINGEBOK

Av Karl-Erik Rignell, Lund
ordf. i Föreningen Frenningeboken

"Föreningen Frenningeboken" har sitt ursprung i en studiecirkel som bildades 1983 av ett femtontal medlemmar med uppgift att bedriva hembygdsforskning. För närvarande är vi 16 aktiva medlemmar. Bertil Persson, redaktör för Hårderupsposten, är sekreterare i föreningen.

Föreningen kommer att i november i år ge ut sin fjärde bok med titeln "Liv och leverne i Frenninge socken", om ca 380 sidor.

Boken innehåller många kapitel av olika författare, bl.a. Hill Frenning, som skriver "Minnen från hembygden". En levnadsteckning över folkskolläraren Nils Persson i Vallarum finns också med. Han tog initiativet till Frenninge friluftsbad, som invigdes 1946 och fick stor betydelse för simundervisningen. Frenningebadet ägnas också ett särskilt kapitel.

Ett annat kapitel i boken är "Tregubbahuset i Starrarp" och om starka personligheter som Lille-Anders och Hilding Ekberg.

Utdrag ur en intervju, som gjordes 1953, om kyrkliga seder och bruk i Frenninge finns med.

I "Dopdag" berättar en gudmor om gammal vidskepelse, som utfördes till skydd för det nyfödda barnet.

Vi får också veta lite om "Vollsjö skytteförening" och om "Smeder i Starrarps gamla smedja".

Flera kända personer har haft anknytning till Frenninge, bl.a. Victoria Benedictsson, som fick sina framtidsdrömmar krossade i Hårderup, Nils Månsson i Skumparp - Ljusets Bonde, skulptören Anders Olsson, som utfört statyn av Nils Månsson. Jöns Månsson, grundare av familjeföretaget Bil-Månsson. Hilding Olsson som skrev boken "15 månader på Nordenskiöldsfjället. Ture Wage, lantbrukarson från Elldala, Vallarum, som blev flygkapten.

Rusthåll, gårdsbeskrivningar, mjölkhantering, vägbyggen och skiftesreformen tas också upp.

I kapitlet "Behandling av sjukdomar i forna tider" berättas om Brännerista Bengta, som var mycket anlitad att bota även de svåraste sjukdomar. Hon använde sig av medicinalväxter och var också synsk och kunde hjälpa folk att hitta borttappade saker. Det berättas också lite om den välkände naturläkaren Lars Mårtensson, Åsumspågen.

Många händelser har berörts i boken, "Mordbranden i Vallarum", "Tattarbråket i Vallarum", mord vid Vollsjö torg och avrättningen av änkan Elna Olsdotter.

Frenninge gamla prästgård, byggd 1749, beskrivs av Nils Boström. Kyrkvärden Knut Boström övertog den gamla prästgården och lantbruket som arrendator när kyrkoherde- familjen flyttade in i den nybyggda prästgården 1922. Den nybyggda prästgården har bebotts av sex olika prästfamiljer.

Frenninge-Vollsjö kyrkokör har firat 60-årsjubileum och detta uppmärksammar givetvis Frenningeboken.

Lite om Frenningedialekten finns också med och minnesteckningar över medlemmar som avlidit.

Boken är rikt illustrerad och avslutas med ett fyrtiotal bilder från bygden, som bl.a. visar klädmodet förr.

Boken är en utmärkt julklapp och present.

Den kommer att kunna köpas hos föreningens kassör, John-Erik Ottosson, Vallingsdahl och hos övriga medlemmar i Föreningen Frenningeboken.

EN BARNAVÄN

Nedanstående berättelse, som tillmäts Skumpen, är hämtad ur en något längre berättelse med samma namn av Erhard Gehlin. Den är hämtad från en okänd tidskrift och har kommit till Hårderupsposten genom Bertil Andersson i Starrarp och han hade i sin tur fått den från ett dödsbo i Hörby.

Det hände en gång på 1830-talet när den riksbekante bonden och riksdagmannen Nils Månsson från Skumparp i Skåne var ute på en av sina färdevägar att han för förbi en kyrka just som man genom grindarna till kyrkogården bar till graven tvenne döda, följda av en skara sörjande, och närmast kistan gick tre minderåriga barn. Nils Månsson blev rörd till tårar inför denna syn. Han stannade sin skjuts och slöt sig till begravningsföljet. Han fick av de närvarande veta, att de båda avlidna var tvenne ganska unga makar och att de små, som följde kistorna, var deras barn, som de lämnat efter sig under mycket fattiga omständigheter. Inga medel fanns för deras försörjning och uppfostran. Deras lott skulle alltså bli att antingen gå omkring i socknen som tiggarbarn eller såsom också var brukligt bortauktioneras till lägst bjudande för ett år i sänder.

Denna de oförsörjda barnens lott hade ofta upprört Nils Månsson, och han hade på olika sätt sökt ingripa till de fattiga hemmens hjälp.

Med dessa problem i tankarna stod han som ett tyst vittne till jordfästningen. Vid dess slut steg han fram till graven, och sedan han sagt vem han var, bad han om ursäkt för att han blandade sig i angelägenheter, som på visst sätt inte angick honom och fortsatte:

- Mina vänner! Att gå omkring på socknen har alltid varit en svår lott för barn och ännu svårare torde det vara, att som ett oskäligt djur bli försåld på offentlig auktion. Det är en sak, som jag under mitt lagstiftarkall strävat att få bort, men utan att lyckas. Vart skola nu dessa gråtande små, som vi se framför oss, taga vägen? Jag vet inte vilken av de angivna formerna för hjälp och understöd åt fattiga hemlösa barn I använden eder av i denna församling. Gud beskydde eder i gråtande små och må han vara med oss alla, som deltaga i denna gripande begravningshögtid, så att vi besjälade av Kristi kärlek och medkänsla med de små verkligen gör något för dessa föräldralösa barn. -

Därmed tog han upp en betydande sedel och lade den i en närstående mans hatt och bad mannen i insamlingssyfte göra en rond bland begravningsgästerna.

Efter riksdagsmannens tal fanns icke ett öga torrt. Den hjälp han med sitt tal åsyftade uteblev icke.

En vacker penningssumma insamlades.

En närvarande bonde förklarade:

- Jag har själv inga barn, men med Guds hjälp och med denna penningssumma som stöd vill jag ikläda mig ansvaret för de små. Inför er alla anhöriga och vänner och denne ädle främling vill jag lova., att de unga skola slippa gå omkring och tigga. -

Det var ett gripande ögonblick, när Nils Månsson tackade bonden för löftet. Därefter tog han farväl av de små och alla övriga och fortsatte sin färd.

De glömde aldrig sin välgörare.

Långt efter det att Nils Månsson gått hädan - 1837 - och jordats å Frenninge kyrkogård, kom en gång tre okända personer, två män och en kvinna, till hans grav för att nedlägga en krans. För närboende berättade de, att han på visst sätt var deras fosterfar, som för dem berett ett hem. De kunde aldrig glömma vad han gjort för dem.

OSORTERADE MINNEN

från min första anställning 1951-52

Av Marianne Olsson Friberg, Löddeköpinge

Fortsättning från föregående nummer.

Trappan upp var brant. Rakt fram fanns en pytteliten toalett med litet tvättställ (fick endast användas av oss personal). Till höger var stora vinden. Där skulle det hängas tvätt skulle jag komma underfund med. På gaveln fanns ett rum med ett litet fönster vettande mot åkrar och fälader. Rummet innehöll tre sängar, tre stolar och en garderobsskrubb. Belysningen bestod i alla rum av en vit rund glob. Mysbelysning visste vi inte vad det var på den tiden.

I detta vindsrum bodde tre män från bygden. Toalett fanns på bottenvåningen, så de hade nattkärständer på rummet. Det var inte det lättaste att ta sig upp för trappan för den som var det minsta funktionshindrad, men "gubbarna" hade inget val, de hasade och kröp i trappan. Sedan skulle de forcera stora vinden, som oftast var fullhängd med tvätt.

En av dem, Anders, arbetade i trädgården, medan de andra satt på rummet hela dagarna utan vare sig radio eller tidningar. Det bråkades en hel del mellan dessa tre inneboende. Undra på det i ett litet rum utan någon som helst möjlighet till avskildhet.

På väg ut från köket fanns till vänster ett rum som delades av Karna Österlin och Hanna "Krischan". Karna Österlin bodde, när hennes man levde, i andra huset från "Bombibitta- huset" räknat. Det var ett litet idylliskt hus med en blomstrande trädgård. Hanna "Krischan" hade tidigare bott i det torp som senare innehades av Gösta i Hultet. Hon var en omtalad person och folk hyste respekt för en del av hennes förmågor att försörja sig. Hon hade tidigare varit mjölkerska på något gods i mel-lanskåne och säkerligen haft ett oerhört slitsamt liv. Jag hade som barn sprungit genom skogen för att handla hos Hildings och av någon anledning var jag livrädd att möta henne. Det var en märklig upplevelse att möta henne som hjälpbehövande på ålderdomshemmet.

Vidare fanns syster Gretas expedition, samt hennes privata rum. Vilket urtrist liv vid närmare eftertanke. Syster Greta var inte från bygden, så hon var vad jag nu inser oerhört isolerad utan vänner och normalt umgängesliv. Det fanns ingen ersättare för henne på lediga dagar, utan då fick vi klara oss själva med möjlighet att ringa efter distriktssköterskan syster Gully.

Vidare fanns vardagsfarstun, pannrummet, köket med liten matsal, samt två stycken enkelrum där Kristina från Ekeliden bodde i ett. Vidare hade Edvin Johanssons mor ett rum. I ett hörnrum längst bort bodde en 100-årig kvinna, som var ständigt sängliggande. Detta med hundra år var överkligt för mig. Hur kunde någon vara så gammal? Hon var ju född när onkel Tom fortfarande var slav och innan bilar, bio eller telefon etc. fanns. Tänk om hon kunde berätta. Hon låg dagarna i ända, togs bara upp när det skulle bäddas om, kläddes aldrig på. Maten kom på bricka, hon åt och drack själv. Idag vet vi att damen skulle varit uppe och aktiverats. Hon pratade och svarade på tilltal, så nog fanns där kvar minne och förstånd. Under min tid där fick hon inte ett enda besök. Hon hade märkligt nog mässingsringar i öronen, också lite mystik för mig.

(En utvikning) På äldreboendet Thulehem fyllde Ingeborg Tegnér hundra år (mycket stolt över att vara släkting i rakt nedstigande led till Esaias Tegnér). Hon satt i rullstol och hade kalas för ca 100 pers. och höll i 20 minuter ett långt humoristiskt tankeväckande tal till sig själv, men kördes plötsligt ut i sin rullstol, varför talet slutade tvärt. Sens moral: Sitt inte i rullstol om du vill tala länge.

Ytterligare ett dubbelrum innehades av fru Abelin och en fröken Andersson från Vallarum.

Gavelrummet beboddes av tre herrar, bl.a. herr Abelin. Paret Abelin var ett propert par, som under många år bott granne med mina farföräldrar. Mina farföräldrar bodde på vägen mot Fränningeskog, strax innan bäcken i ett hus som hette Fridlust. Farmor och farfar nämnde alltid paret Abelins med största respekt och aktning. Min förvåning blev därför stor när jag upptäckte att de bodde på "hemmet". Det var inte tal om att de skulle dela rum. Det var en stor oförrätt att dela på ett gammalt par

som hjälpt varandra och levt ett långt liv tillsammans Fru Abelin var svårt söndervärkt framförallt i händerna och kunde ibland inte klä sig och komma ut i det s.k. dagrummet. Hennes man fick inte hälsa på henne om hon inte befann sig i dagrummet. Hennes vackra vita hår hade hennes make alltid kammat och lagt i vågor, men nu var det inte möjligt längre.

På hemmet fanns ingen integritet, människorna var utelämnade på nåd och onåd till föreståndare och anställda.

Det fanns endast en toalett på nedanvåningen tillgänglig för de boende. I övrigt fanns det toaletthinkar, kisseflaskor och pottor på rummen. Det fanns ett tvätttrum med två tvättställ samt ett badrum där pensionärerna badades en gång i månaden.

Allt sköttes på plats –tvätt –mangling och strykning, eldning av värmepannan, som försåg hemmet med varmt vatten och värme. Städning av alla utrymmen. Jag minns med fasa hur vi slet och putsade på toaletten. Den var gammal och sliten, men blänka skulle den. Fönsterna med alla sina spröjsar skulle putsas. De var inte dubbelkopplade, utan det fanns innanfönster som skulle putsas, sättas upp och klistras. Det kan inte vara många idag, som minns hur innanfönster fungerade. Vadd och eterneller till prydnad emellan, sedan pappersklister- remsor över alla sprickor så att drag utestängdes. Öppna fönster och vädra var alltså inte möjligt hur väl det än skulle behövts efter "pot-tömningen. Fönstren putsades med vattenrödspritblandning och tidningspapper.

Frukostgröten lagade vi biträden och de som kunde, kom till matsalen. Övriga fick frukostbrickor på rummen. Dagen rann sedan undan med städning, eldning av vedpannan, matlagning, tvätt, disk, mangling, strykning, tömning av toalettspannar m.m. Tvätten sköttes i brygghuset där det fanns bykgryta, en ytterligt enkel tvättmaskin samt en handvevad vridmaskin. Tvätten sköljdes för hand i fyra vatten med blåelse i sista sköljvattnet för vittvätten. Fru Kastengren, som bodde i närheten, hjälpte till med strykning och mangling

Fortsättning nästa nr.

Hanna "Krischan" i midjeförkläde.
Edvin Johanssons mor i rutiga klänningen.

Abelins

VAD HAR HÄNT 2009?

Text och bild: Ewa Andersson, Grönalund

Ja, någon fullständig redogörelse av vad som tilldragit sig sedan förra gången Hårderupsposten kom ut blir det inte.

Vill bara att ni hänger med lite i vad som varit på gång här i norra delarna av Sjöbo kommun.

Det viktigaste var ju att badet blev klart innan det skulle öppnas för sommaren. Jag tror att alla blev positiva till ombyggnaden. Omklädningsrummen, toaletterna osv var en positiv upplevelse, ända till man startade duscharna och såg hur dåligt fallet på golvet var. Men det är kommunens sak att klaga på hur de som byggde fixat det.

Frenningebadet med nya omklädningsrum i bakgrunden

Själv är jag naturligtvis mest nöjd med trappan i stora bassängen. Den möjliggjorde för flera att med lätthet ta sig i och ur bassängen. "Ewas trappa" döpte chefen för kultur- fritids- och turistförvaltningen Bo Odéen den. Antagligen för mitt tjat om tillgängligheten till bassängen. Nu var det flera som deltog i Friska Tags vattengympa, som inte tidigare kunnat göra det. Hur det var i övrigt har jag ingen helkoll på. Jag tog mig upp på egna ben varenda gång. Tidigare om åren har badvakterna sett oroliga ut var gång jag hoppat i. "Tänk om hon inte kommer upp igen!" Risker för att behöva dra mig upp har i flera år varit överhängande.

Något som var trist i sommar och långt in i oktober är ju att biblioteket i Vollsjö har varit stängt. Jag har kört till Sjöbo eller Hörby och lånat böcker. Mitt motto är ju "Läsa bör man, annars vet man ju inte hur det går". Det bästa näst att simma är ju att sitta under kastanjen och läsa, den ena boken efter den andra.

När du läser detta har biblioteket öppnat igen i den ombyggda skolan i Vollsjö. Hoppas du går dit, så att det inte blir som i Simrishamns kommun, där man överväger att stänga sina biblioteksfilialer för att spara pengar.

På tal om skola, så får ju Nils Månssons skola i Frenninge leva kvar, tack vare den nya friskolan

där. Det kändes inte bra när kommunen placerade alla barnen i Vollsjö och vår käre Nils Månssons skola inte längre skulle få hysa vetgiriga barn. Sedan höstterminens början är det åter full verksamhet här med ca 35 barn, som alla verkade mycket glada och nöjda i den nya regin.

Personalen på Nils Månsson Friskola i sångtagen under invigningskvällen

"Lasse på macken" Jönsson
Årets Skump 2009.

Sen har året präglats av oro för eventuella vindkraftsbyggen i Alestad, Hårderup, Skumparp och Starrarp. Senaste rön från mäklare är att våra fastigheter vi eventuell etablering sjunker med mellan 100-50% i värde. Halverat lär priset bli om vi bor ca 2 km från byggplatsen. Det enda positiva kan bli att man kanske kan få skadestånd från de som bygger, liksom man får i Danmark.

Hur vi kommer att påverkas av Shells provborringar i trakten av Oderup är också ett stort frågetecken. Många bor ju i nerförbacken och riktigt hur vattenådrorna går, kan man inte få svar på. Så vi får väl vänta och se. Håll tummarna att vi inte drabbas av några negativa överraskningar.

Det var en del trista händelser. Men det händer ju alltid något positivt också, som tur är.

Att det blev en "Årets Skump" även i år är ju självklart. Listan på kandidater är fortfarande lång och längre kan den bli om DU gör något bra för Frenningebygden och dessutom bor här uppe. I år var det en verkligt hjälpsam påg som fick utmärkelsen, "Lasse på macken" Jönsson. Starrarp vann åter brännbollsturneringen!!!

Starrarps byalag drog igång sitt minst 100-årsfirande. Många tidigare Starrarpsbor hittade hit och fick träffa gamla bekanta.. Inge Andersson med familj höll i trådarna tillsammans med fler (Ingen glömd) bybor.

Inge Andersson och Berit Bågemark (Åkesson) i ett glatt återseende.

Hultivalen i Härderupsskogen blev som vanligt succé. Programmet var fulltecknat och i år blev det fler spelningar lite vid sidan om i skogen. Spelglädje .....Javisst!!

Måste också få berätta om Elvis-kvällen som kyrkan ordnade en onsdagskväll i mitten av oktober. Allsång med kända Elvis-låtar och musikgruppen "Sambandet" lyfte taket i församlingshemmet. Körerna sjöng några låtar och så dracks det kaffe.

Ja det är väl bara något av allt det som hände här det gångna året. Ni kan säkert läsa om fler tilldragelser på andra platser i tidningen.

Det känns så bra att blicka tillbaka och känna att vi har minst lika mycket att se fram emot. Bland annat har jag tänkt blåsa liv i berättarcafét på Grönalund igen.

BERÄTTARCAFÉ

17 JANUARI 2010 KL 15

Grönalunds gård, Starrarp. Skumparpsvägen 329-28. Vollsjö

Har du något att berätta? Låt höra! Vill du bara lyssna? Gör det!

Frågor : Ring 0415/42041

Ewa och Lasse

EN SAMLING GAMLA URKLIPP ÅTER TILL BYGDEN

Av Bertil Persson
Härderupshult

En intressant samling tidningsurklipp har återbördats till bygden genom Kjell-Ingvar Åkerbloms försorg.

Man kan nog säga att klipporna varit på villovägar. De upptäcktes av Ingegerd Prahll på Kvinnojouren i Kristianstad, där de ingick i delar av ett till Kvinnojouren skänkt dödsbo från Österlen. Oklart vilket dödsbo.

Ingegerd tog i sin tur kontakt med Arne Lamprecht i Blentarp. De var bekanta sedan ungdomsåren i Lövestad. Arne jobbade flera år i Hugo Nilssons anläggnings och entreprenadfirma i Klasaröd, så han känner bygden väl. Arne tog gärna emot dem och studerade pärmarnas innehåll med största intresse.

Sen har det gått ett par år och till slut ville han lämna dem vidare, så att de kom i gott förvar till eftervärlden. Hos Kjell-Ingvar Åkerblom fick han napp. Och på den vägen är det, kan man säga. Det nya lokalhistoriska arkivet i Vollsjö blir slutet på resan.

Nu undrar naturligtvis många om innehållet? Jo, samlingen består av 5 st klippärmar och 1 st fotoalbum. Klipporna är huvudsakligen från 50, 60 och 70-talen, men även en hel del äldre klipp finns. En mängd dödsannonser, levnadsteckningar och begravningsreferat. Och mycket annat. De kretsar kring Frenninge, Andrarum och Lövestad.

Fotoalbumet från 30- och 40 talet innehåller bl.a. en mängd personer, men tyvärr som vanligt utan namn angivna.

Vem är då samlaren? Jo, med ledning av pärmarnas innehåll kunde vi snart ringa in personen. Hon hette Alma Olsson gift Nilsson och hon växte upp i ett av dagsverkstorpen i Puus. Hennes föräldrar hette Ola och Kerstin Jönsson. Alma hade tre bröder som hette Artur, Gunnar och Hilding. "Hilding i Puus" övertog torpet efter sina föräldrar och då vet många gamla ordsbor var vi är.

Alma gifte sig med Otto Nilsson och flyttade till Andrarum. Det var där hon på allvar började samlandet av tidningsurklipp.

Arne Lamprecht och Kjell-Ingvar Åkerblom studerar innehållet i pärmarna.

RAPPORT FRÅN TÄPPAN IX

Av Rut Ehrlow, Starrarps Ora

"Den som äger en boksamling och en trädgård saknar intet."

Detta ofta citerade yttrande sägs härstamma från romaren Cicero, som levde under århundradet före vår tideräkningens början. Begrunda påståendet och jämför med vad du själv värdesätter! För min del bortser jag nu från boksamlingen och inriktar mig på trädgården, täppan.

Återseendet

Det var en dag i maj vi kom och såg de två tidigare så oansenliga fruktträden på vänstra sidan mot stenmuren: nu var de sanslöst vackra i solen, översållade av blommor, som helt dolde allt av trädens grönska. Om inte bilden vore så banal skulle jag säga, att det var som två brudar som hälsade välkommen. Inget annat i landskapsbilden fångade blicken som de två. Naturligtvis har de visat sin mer anspråkslösa fägring också tidigare vårar, vilket vi glömt och kanske också trängt undan tack vara alla andra starka sommarintryck.

Trädgårdslandet

Vid en tillbakablick på de nu arton (18!) somrar i täppan står det klart att det går att tala om en viss utveckling: vi har lärt oss mer och mer om hur man brukar jorden på bästa sätt även i detta lilla format. Och tyngdpunkten i vårt intresse har nog också förskjutits från blommor till grönsaker. Från öga till mage om man så vill! Det finns vägande skäl för det: tomten är skuggad av höga granar och andra stora träd. Vidare har diskussion och debatt i media kring vår föda, den livsviktiga, framhållit hur värdefullt det är att äta närodlat och tillsatsfritt. Kan man undgå att påverkas? Frånsett det ger det en extra livskvalité att kunna gå ner i landet och plocka sallatsblad och morötter ex. Det främsta skälet till att odlandet har blivit ett så stort nöje är stängslet, som från förra sommaren garanterar att vi får ha alla grönsakerna för oss själva!

Det har också växt över all förväntan. Hösthallon fick vi mer av än vi vågat hoppas. Vitlök, ett måste för den som vill undvika förkylning, satte vi dubbelt så många av som föregående höst. Och det kan man kanske se som en vink av ödet, för nu hotar svininfluensan och då går det åt vitlök för den som om möjligt vill undvika den. Låt oss tro att gamla huskurer kan vara väl så effektiva som den nya tidens vaccin!

Till avdelningen kallat använde vi både gamla och nyinköpta frön – alla tog sig, så det blev tre vackra rader, den mellersta röd. Utdelningen blev långt mer än vi kunde äta upp.

För att få lite nivåskillnad och för att kunna lyfta blicken en aning har vi haft en rosenböna och två kronärtskockor. Vackrare växt får man leta efter.

Naturligtvis ger det intensiva jordbrukandet, som sagt, överskott på produkter för ett litet hushåll. Här följer ett tips för den som har (för) många rödbetor:

Choklad- och rödbetskaka

3 ägg

2 dl socker

200 gram mörk choklad

150 gram smör

3 dl mjöl

2 tsk bakpulver

2 tsk vaniljsocker

½ dl kakao

2-3 färska rödbetor, cirka 200 gram, blomblad till dekoration

Sätt ugnen på 175 grader. Vispa ägg och socker pösigt. Smält chokladen tillsammans med smöret och rör ner blandningen i äggsmeten.

Blanda mjöl, bakpulver, vaniljsocker och kakao i en skål och rör ner det i smeten. Skala och riv rödbetorna (matberedare!) och vänd ner dem.

Smöra och bröa en sockerkaksform. Häll i smeten och grädda mitt i ugnen 40-50 min.

Vaniljkesella är gott till.

Och nästa år ?

Ett tips från en av landets mesta trädgårdsexperter, Gunnel Carlsson, gav oss något att tänka på. Hon påpekar i en tidningsnotis, att i naturen, där växterna sköter sig själva, är det självklart att växten blommar på sommaren, sätter frö som trillar ner i jorden och vilar där i väntan på vårens värme. Därför rekommenderar hon sådd nu av t.ex. rädisor, morötter och haverrot. Spenat övervintrar till och med som småplantor i södra Sverige, säger hon. Detta ska prövas! (Att mangold gör det är vår egen goda erfarenhet.) Förhoppningsvis kan resultat av detta nytänkande komma i senare nummer av denna tidskrift...

Vad kan därför passa bättre än Thomas Tranströmers ofta citerade ord i Hemligheter på vägen (1958): Fröet sparkar i jorden.

VAD STÅR SVERIGES SMÅBRUKARE FÖR?

Av Anders Söberg, Bjälkhult
ordförande i Småbrukare i Skåne

Vi är inte en grupp nostalgiker som vill dra klockan bakåt några decennier. Däremot delar vi inte alla LRFs åsikter. Efter att ha varit medlem i LRF i 16 år började jag mer och mer ifrågasätta deras åsikter och när dom klart och tydligt var för ett EU-medlemskap var det droppen. Jag fick ungefär samtidigt vetskap om en organisation som kallade sig för "Småbrukare i Väst" som tog klart avstånd från EU-medlemskap och var för en småskalig förädling av livsmedel med småslakterier och mejerier bland annat. Då var valet enkelt.

Det har nu gått 15 år sen medlemskapet var ett faktum och vi börjar inom lantbruket se resultatet med sammanslagningar av slakterier och mejerier och så vidare.

Vem kunde till exempel drömma om att SCAN skulle hyra in sig i ett slakteri i Hörby för 15 år sedan. Jag minns när dåvarande VD Körnell sa på ett möte att blir vi bara medlemmar i EU, så har vi fantastiska möjligheter att öka vår produktion. Till exempel skulle det bli en miljon mer slaktsvin bara i Skaneks område. Grisproduktionen i Sverige har sen dess minskat med ca 30%. Och det är liknande siffror på nötsidan.

Körnell syns inte till mer men han har nog sin försörjning tryggad, vilket nog inte Sveriges bönder har längre.

Numera hör man mest talat om EU-bidrag inom näringen. Det verkar som om bönderna har gett upp hoppet om anständiga produktpriser och förlitar sig på bidragen.

Sveriges Småbrukare står bland annat för att bevara svenskt jordbruk och levande landsbygd. Vi vill ha rimliga krav på gödselaneläggningar och hushållsavlopp på landsbygden.

Vi vill bevara gamla värdeväxter och husdjursraser.

Vi säger stopp för GMO (genmanipulering) i växter och djur.

Vi säger nej till Lissabonfördraget och kräver annan form av samarbete, med självständiga länder, än det toppstyrda och odemokratiska EU.

Beställ gärna ett provexemplar av vår tidning "Småbrukaren". Telefonnummer: 0521-257048.

NYINFLYTTADE STARRARPSBOR !

Av Ewa Andersson, Grönalund

Många hus och gårdar byter ägare och innehavare, så även i våra trakter. Nu vill jag presentera en familj, som jag träffat tidigare och vill hälsa välkomna till Starrarp.

Sofie, Staffan, Pontus, Jonatan och Stina Rosén har i höst flyttat in på f.d. Oscarssons gård. Just nu är de i full gång med att reparera och ställa i ordning.

- Vi vill bli "hobbylantbrukare" säger Sofie och visar runt i stallet, där några höns av olika raser redan flyttat in tillsammans med "julgrisen".

Shetlandspönnyn Elvis väntar på hästsällskap, som snart skall dyka upp.

I familjen finns också flera hundar bl.a. av rasen doberman samt ett par katter. Det är genom hundarna jag lärt känna Sofie, som är medlem i Hörby Brukshundklubbs hundungdom.

BERÖMDA HOCKEYSPELARE HÄRSTAMMAR FRÅN PUUS

Av Bertil Persson, Härderupshult

De båda världsberömda ishockeybröderna Jörgen och Kenny Jönsson härstammar faktiskt från Puus. Innan jag redogör släktledes för detta, låter jag vår tillfällige sportreporter Kjell-Åke Persson, Skumparp/Bjärred berätta om brödernas fantastiska karriär:

Bröderna Jörgen och Kenny Jönsson har en fantastisk ishockeykarriär bakom sig, som avslutades under 2009. Nu följer sannolikt en ny era inom tränarledarskap.

Sagan om bröderna började på Havregatan i Ängelholm. Mamma Ingrid var hemmafru och pappa Hans-Erik arbetade som reparatör på sockerbruket. Familjen var mycket aktiva, men någon idrottslig bakgrund fanns inte i släkten Jönsson, förutom morfar som spelade handboll.

Hur kan man då förklara att de blev så bra, bland de främsta i Sverige genom tiderna. Förmodligen deras brinnande intresse för sporten och deras hat mot att förlora. De nöjde sig aldrig med att vara tvåa

Här följer lite om deras otroliga framgångar.

Jörgen Jönsson, född 1972, debuterade i Rögle BK:s A-lag 1990. Var med och förde upp laget i elitserien 1992. Debuterade i Tre Kronor 1993, tog OS-guld 1994 i Lillehammer.

Han flyttade till Karlstad och Färjestads BK, där han var med om att ta SM-guld 5 gånger. Det blev totalt 9 VM-medaljer varav 2 guld. Det blev ytterligare ett OS-guld i Turin 2006. Han är ensam om att vinna både OS, VM och SM samma år. Jörgen har rekordet i antal spelade landskamper, nämligen 281 st. han har även rekordet i antal gjorda poäng i grundserien, 527 st.

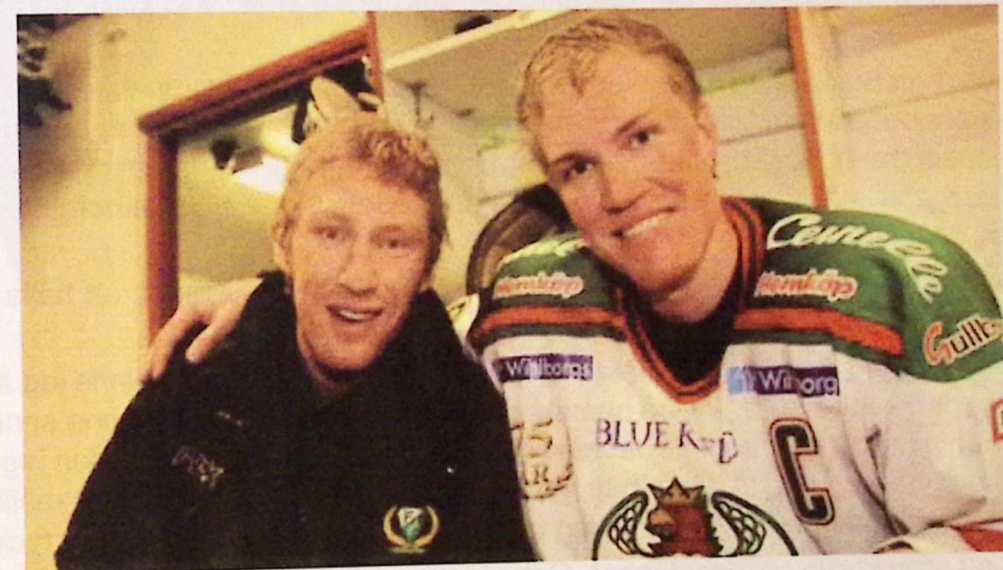
Säsongen 1999/2000 var han proffs i Nordamerika med bra insatser. Han och familjen trivdes dock inte "over there" och flyttade hem till Karlstad igen.

Man kommer att minnas honom som en enorm lagspelare, ödmjuk, men ändå med pondus.

Kenny Jönsson, född 1974, debuterade i Rögle BK 1991. Spelade upp klubben i Elitserien tillsammans med Jörgen 1992. Tre år senare blev han proffs i Toronto Maple Leafs. Han spelade också i New York Islanders, där han var lagkapten 1999-2000. Efter en lång och framgångsrik karriär i NHL flyttade han hem 2005 till Ängelholm och moderklubben. Han bidrog starkt till att Rögle kunde ta sig upp i högsta serien igen 2008/2009. Kenny har tagit 2 OS-guld, samt 3 VM-medaljer varav 1 guld 2006. Han blev vald till OS-turneringens bästa back i Turin. Blev belönad 2006 med utmärkelsen Guldpucken som årets bästa spelare. (Brodern Jörgen fick den 1997).

Som lagkapten har han tjänstgjort både i NHL, Tre Kronor samt i moderklubben Rögle BK. Det säger allt om Kenny som den lojale och korrekte spelaren med stor pondus.

Kjell-Åke Persson

Hjälp med brödernas härstamning har jag fått av Greta Andersson i Öneköp, som har samma ursprung som bröderna Jönsson.

Spelemannen Anders Persson i Puus har vi tidigare berättat om här i Härderupsposten och det är till hans minne vi årligen arrangerar Musikfesten i Hultet, Hultivalen.

Anders brukade sitt föräldratorp, Lotorpet. Anders var en av 7 syskon som växt upp i Lotorpet. Föräldrarna hette Anna och Per Olsson. En av Anders systrar hette Johanna. Hon gifte sig med Joel Larsson och de var lantbrukare i Hedentorp utanför Ängelholm.

Deras dotter Elsie, gift med Hans Jönsson, bodde i Vegeholm.

Deras son Hans Erik är gift med Ingrid och bor, som sagts ovan, i Ängelholm.

Alltså är det bröderna Jönssons farmors mor som växte upp i Puus

Ett intressant sammanträffande är att gården Hedentorp är riven. Där ligger nu Rögle Ishall.

TJEJKLASSIKERN - HALVKLASSIKERN

Av Ingela Bertilsson, Starrarps Gård

Visst har du hört talas om, eller kanske rent av känner någon tokig människa, som ägnar sitt liv åt att springa motionslopp, cykla vansinnessträckor eller åka skidlopp i tid och otid. Det ena värre än det andra. Hur orkar de? Varför gör de det? Har de inget vettigare att sysselsätta sej med?

Det var precis så min uppfattning var för några år sen. Hade någon försökt få mej med på ett sån't här projekt då, hade jag långsamt skakat på huvudet. Nog är jag tokig ibland, men inte helt knäpp.

Men så händer något i ens liv, som gör att inget blir som det var tidigare. Hela ens livshållning skakas om. I mitt fall var det en operation. Jag var så kass, jag fick inte (och orkade inte heller) göra i princip någonting, mer än att gå mellan sängen och matbordet.

I detta tillstånd läste jag en artikel i en veckotidning om en kvinna som hade gjort något som hette Tjejklassikern. Jag blev nyfiken. Jag hade gott om tid att läsa, tog till mej alltihop, om varför hon hade gjort det, tänkandet, träningen, genomförandet, segerkänslan.

En tanke började gro hos mej: "tänk om jag.... men hur skulle jag kunna.....om jag bara blev kry igen.....ja, det hade varit häftigt!"

Ett beslut växte så sakteliga fram i takt med att mina krafter återkom. Och dottern Karins ord stärkte mej: "Jamen, det kan du och jag göra tillsammans mor". Och då kunde ju inte jag svikta. Olof ville också hänga på, men hur gärna han än ville så kunde han inte gör Tjej-klassikern, vissa regler fanns för det. Men vi upptäckte att det fanns något som hette Halvklassikern, och så var han också med.

Vad är då klassikern? Jo En Svensk Klassiker, som det även kallas, är kombinationen av fyra svenska långlopp, Vasaloppet 90 km, Vättern Runt 30 mil, Vansbrosimningen 3 km, Lidingöloppet 30 km och har funnits sedan 1972. För att få diplomaten behöver man fullfölja loppet under en period av 12 månader. Tjejklassikern innebär att man gör en tredjedel av distanserna och Halvklassikern sålunda hälften av distanserna.

Grundtanken med detta är att ha motivation att motionsträna året om. Ett sätt att hålla sej i form, helt enkelt. Springa, åka skidor, cykla och simma.

För mej var det att springa som var det värsta. Terränggrundan från skoltiden minns jag än som det mest meningslösa man kunde göra. Fy, så hemskt det var. Och att jag skulle kunna springa en hel mil, det var verkligen min stora utmaning. Det blev till att börja träna i lagom takt. Men jag upptäckte att det gick bättre och bättre, och då växte min motivation. Och när jag sprang över mållinjen uppe i Stockholm, var segerkänslan total. Nu hade jag gjort det värsta, av mina fyra lopp, tyckte jag.

Vårt nya mål var nu sträckorna på Vasaloppet. Och vi tog oss igenom det, Karin och jag på vallningsfria skidor, vi fick staka oss fram t.o.m. i nedförsbackarna, men i mål kom vi. Olof hyrde nyvalade skidor däruppe, han tog det säkra före det osäkra, när han hörde om vårt lopp.

I juni skulle vi cykla Vätternrundan. Vi använde våra vanliga cyklar, Karin blev t.o.m. filmad och finns med på Youtube. Att cykla på en gammal oväxlad Monarkcykel från Finska Vinterkriget, räknas som en bedrift i jämförelse med alla snabba racercyklar.

I juli avslutade vi med att simma i Västerdalälven 1000 meter, resp. 1500 meter. Eftersom det bara var 16 grader i vattnet hyrde vi vådräkter.

Ja, vilka äventyr vi var med om. Nu i efterhand kan jag knappt fatta att vi gjorde det. Men vi fixade det, och det kan verkligen rekommenderas. Att få göra det med två av sina barn, känns otroligt häftigt. Olof har fått mersmak, han vill gärna göra hela Klassikern någon gång. Karin vill gärna göra Tjejklassikern igen. Jag känner mej väldigt nöjd som det är. Men, jag har lovat Maja att göra Tjejklassikern med henne, när hon har åldern inne, dvs 2012. Så du som har lust att hänga på, börja träna rean nu. Så'n't här måste man göra tillsammans, några stycken, då blir det hur kul som helst.

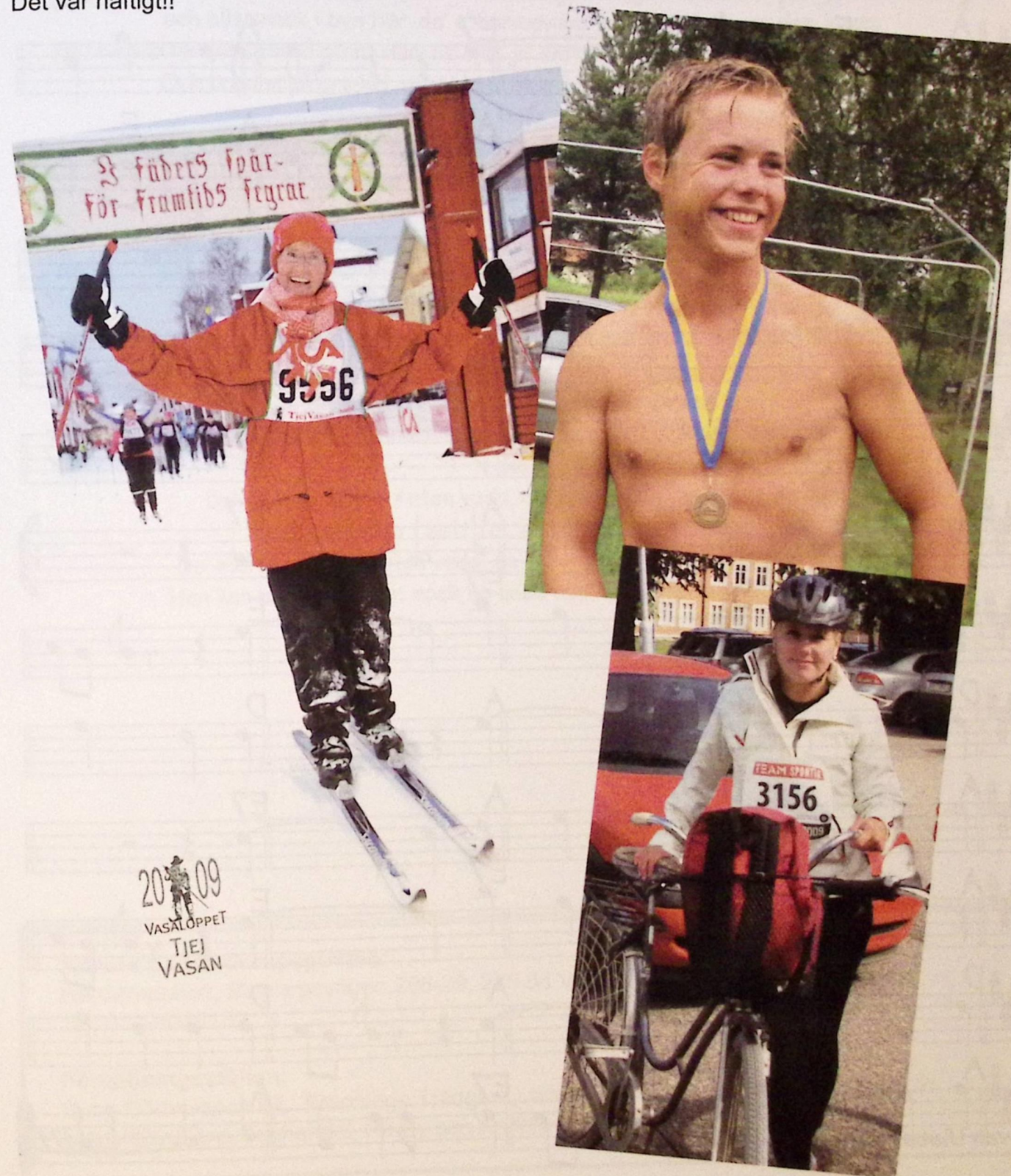
Grundtanken med detta är som jag nämnde folkhälsan. Och jag kan bara intyga. Tack vare att man måste träna regelbundet, höll jag mej frisk hela tiden. Har inte varit förkyld ens, på snart två år. Det, om något är extremt motiverande, tycker jag.

Genom dessa arrangemang fick man också chansen att se delar av Sveriges fantastiska natur vid våra fyra olika årstider. Tänka er att springa på Lidingön, en klar dag i slutet på september, träden klädda i höstskrud, att åka skidor i ett vintrigt Dalarna, cykla med utdikt över hela Östgötaslätten, och till sist simma motströms i forsande Västerdalälven.

Öerallt träffade man nya, positiva människor. Massor av ideellt jobbande människor. Man fick många tankar med sej hem.

Till sist: Kanske det största minnet: Känslan man fick av att klara av något, som egentligen känns omöjligt, genom att ta ett steg i taget och att få göra det tillsammans med ungarna.

Det var häftigt!!

De' måtte väl min Anton veda

Text & musik Sven Ulatofta

Tempo 120

Sven Ulatofta

De' måtte väl min Anton veda.

Text & musik Sven Ulatofta

1.

Ester å Elida, dom prata om allt, om allt de' som händer i världen.
Men mest om lilla världen, där runt omkring, en bit bort, bortom farstun å trappen.
Den där Sven han köpte gaur ju, men de' e' ente, nej ente nåd konstit me'de' ju.
Te Frenninge han flötta och ja' har hört ja' har hört att de' dåli't där växer.

2.

Ester sa till Elida, ja' har varit där, så ja' vet, ja' har hälsat på i gauren
och allt snack i byn här, de' e' bara avund ja avundsjuka om den joren.
För de växte min sjör så grant där, de' har ja' sett, Du får tro, Du får tro mej på de oren.
Och ängana på gräsed, där ibland bina å blommorna ja där gick djuren.

Refr.

De' måtte väl min Anton veda, att där e' dåli' jor udi Frenninge,
så Du har säkert sett fel, eller bländats utav solljuset.
De' måtte väl min Anton veda, de' e' mest sten å bedesmarker där.
Han kan min sjör snart nock ha äded opp, sin siste ost där udi gauren.

3.

Ester å Elida, dom blev nästan ovänner förorsakat av me j.
Diskutjonens vågor dom svalla högt, svalla högt uti telefon tråden.
Många år nu har förrunnit och ja' fanns kvar,
ja' fanns länge kvar och odla jorden.
Å ja' minns än orden, som då en gång av en tillfällighet kom till mitt öra.

Refr.

De' måtte väl min Anton veda, att där e' dåli jor udi Frenninge,
Så du har säkert sett fel, eller bländats utav solljuset.
De' måtte väl min Anton veda, de' kan va' slut på sötbrödsda'rna där.
Han kan min sjör snart nock ha äded opp, sin siste ost där udi gauren.

Adress till Härderupsposten:

Härderupshult, Starrarpsvägen 266-29, 275 68 Vollsjo. OBS Nytt postnummer.
Tel. 070-6016130

Försäljningsställen:

Sune Sörenssons Bil, Frenninge Trädgård, Ica Nära, Vollsjo, Isgrens Livs Önnköp,
Ringsjöbygdens Bokhandel, Hörby och Anders Färg, Sjöbo.

STARRARPS STORA BYAFEST

Text: Inger Nessrot, Osbyholm
Foto: Lovisa Nersing, Malmö

För en tid sedan damp det ner ett brev i lådan som inbjöd till 100-års jubileum i Starrarp. Festen skulle vara på Nygård. Allt lät spännande. Efter ett samtal med Janne, så visste jag också var Nygård var.

Jag tänkte nästan varje dag på Starrarp efter den dagen. Fulla av förväntan körde syrran och jag dit den 1 augusti. Jag cyklade "Vombsjön Runt" på förmiddagen och på rekordtid (för mig själv). Jag tänkte ju på eftermiddagen och kvällen.

Vi såg en massa bilar och folk vid Nygård. Det var en del man inte kände igen. Med somliga var det lättare. Nya bekantskaper gjordes och det var positivt. Vi blev bjudna på kaffe och "goa kagor". Dagens schema lästes upp av Inge. De som ville kunde promenera, annars kunde man åka traktor och vagn. Vi skulle besöka Astrid och Nils gård.

De som inte ville gå kunde få åka traktor och vagn

Monika Strömbäck berättar om gårdens historia.

Astrid vet jag vem hon var sen jag var liten och bodde på Sniberups backar innan vi blev Starrarpsbor. Det var trevligt att höra dottern prata om livet på denna gård. Varje gång man har åkt förbi har man tittat in på gården. En fin gammal sådan.

Efter det vandrade vi förbi Ellen och Gottfrids gård och affären och Ester Kristianssons. Tanten som bodde där förr gjorde sticktäckor åt folk. Efter det kom en välansad vacker trädgård. Man får nästan stillestånd så grannt där är.

Väl framme vid Tregubbahuset berättades det lite om telefonstationen Bjälkhult som låg i Starrarp. Det var Karl-Erik Eklund som talade. Den gubben har jag inte sett sen 1950-talet, så det var kul att träffa honom, liksom hans systrar.

Nåväl, Tregubbahuset, där bodde tre gubbar, Per och Otto och förr en som vi kallade "ittöringen". Han hade bara ett öra. Gubben i början av huset bjöd oss på "köbekagor o limmenad". Vin fick vi aldrig, det blev till ungdomarna senare. Många Otto-historier drogs och det bjöds på bask. Det var visst Ottos favoritdryck. Jag tror att Otto ler i sin himmel. Det har han gjort sen den 15 december 1986. Många minns ju honom.

Paul Andersson satte bäsken. Här får han hjälp med serveringen av Daniel Persson, som fyller glaset till Stig Kristiansson och Sune Sörensson. Därefter skålades för Otto och för Starrarp.

Nu gick vi tillbaka till Nygård via Hultgrens smedja och förbi affären. På vägen ner mot skolan bodde två tanter Saxberg. De hade alltid kalkoner som fick gå vart dom ville. Fy tusan vad rädda vi var för dom. De kunde nypas hårt. Men strunt i det nu. Di e 60 år sedan. I Olanders bageri var också en tant Agnes. Hon var sömmerska. Hon sydde min konfirmationsklänning, den har jag kvar ännu som ett minne. Men på nåt konstigt vis så har den blivit förliten. Hon sydde en klockad kjol med infällda fickor och vidd i kjolen, till en julfest, tjugisig sak som fladdrade rejält när man dansade.

Nu skulle vi köra till Mölledammen. Mycket vackert har där blivit. Allan Johansson har lagt ner mycket tid och arbete. Verkligen tjugisig. Här åkte vi skolbarn skridskor med läraren. Annars fick vi inte gå på isen för mor. Vi kunde ju ramla i vattnet. Men en gång gick jag dit i alla fall, tro mig eller ej, jag trampade ner i vattnet och fick stöveln full. -Himmel vad ska jag säga när jag kommer hem! Jag skyllde på Stig K. att han hade kranat vann i stöveln. Mor blev arg och skulle sladdra för läraren. -Nä gör det inte, du får inte snälla!- Vi torrde stöveln vid spisen och den episoden glömdes. Förlåt Stig det var inte meningen. Alltså man ska inte ljuga.

Vi pratade om Ola Möllare, som haft möllan förr i tiden. En gång kom han och några andra jägare, de skulle jaga vildsvin i Bjälkhult. Han bjöd ut vildsvinskött till mor, men dom kom tomhända tillbaka, alltså utan "kjud". Det fanns inga vildsvin i Bjälkhult, möjligen någon tvåbent.

Allan Johansson berättar om Mölledammen och Starrarps kvarn

Tillbaka till Nygård var det dags med mat och underhållning av lokala förmågor, duktiga sådana. Både spel och sång.

Exotiska fat stod framdukat och en fröjd för ögat och gott var det. Ögat ville mer än magen tyvärr. Prinsesstårta och kaffe, det var inte fel det heller. Idag har man fått känna sig som förr i tiden när man var glytt och det mesta är sig likt fast mycket finare. En sån här afton går tiden alldeles för fort och man kör hem med en minnesvärd kväll och eftermiddag. Tack alla ni som lagt ner så mycket tid och arbete för att alla ska må gott och ha trevligt. Jag är säker på om det blir fler gånger kommer det många fler. Vi, jag i alla fall kan inte hålla tyst om denna 100-årsfest, som var så lyckad

Denna afton i sommartiden
vi kom till Starrarp i rader.
I Starrarp man känna friden
alla som kom dit var glader

Vi samlades till kaffe och kaka
sambo, fästmö, gubbe och maka.
Byvandring för gammal och ny
för att minnas vår fina by.

Många minnen vi kommer ihåg
kanske många år sen vi varandra såg.
Nu när många av oss snart e gamla
efter de fina barndomsminnen vi famla.

Tack från Inger Ragnar Pers.

Folkskollärare Karl-Åke Lähnn passade på att samla alla sina, på Starrarpsfesten, närvarande elever. Som synes var närvaron hög.

ÅRETS BADBILD

Text: Klas Persson, Eskilstuna
Bild: Daniel Persson, Malmö

Hultabacken, där ortsborna har sin dansbana, är en rullstensås från istiden. Redaktören, som bor där, satte i somras ner en tvåkammarsbrunn och grävde då upp lite av åsens innehåll. Han tyckte då att jag på grund av mitt stenintresse var rätt man att skriva om fotot, som togs vid den högtidliga invigningen. Damerna på bilden heter Karin och Camilla. På invigningsfesten var de värdinnor.

För att skaffa visshet om Hultets och brunnens kvaliteter, var de samtidigt anlitate som två av varandra oberoende experter. Iförda för ändamålet lämpliga kläder tog de sig an uppgiften på djupaste allvar. De kunde med sina portvinstår mäta halten alkohol i den tunnflytande vätskan och kontrollera lufttemperaturen. Camilla stoppar vänsterhanden i rullstensåsen för att kontrollera genomsläpligheten i sandbädden.

Jag tror att Camilla förvarar champagne i den vänstra kammaren och Karin kaffegök i den högra. Är kvinnorna männe släkt med de i Skåne välkända "brönnkjässorna"? Sådana vistades i brunnen och hade till uppgift att skrämja bort barn från de hotande farorna.

Försiktigtvis vill jag antyda likheten mellan kvinnorna och stenarna i åsen. De är slipade, runda och antagligen sköna att känna på!

Jag ser också ett samband mellan brunnen och den gamla riksdagen med sina två kammare. Partisammansättningen är här dock oklar, men de båda förtroendekvinnorna synes glada och vill säkert dra igång en "redaktörens fanclub". Lycka till med tvåkammarsystemet!

UKRAJNBÅGSBUREN

Av Janpo Lyzell Nilsson, Starrarp

I somras begav jau maj ivaj po en cykeltur me Ukraina som temporärt mål. De mesta flöt på som en dans tills jau en kväll befann maj po de stora torget i Krakow. Jau spela o sjöng som attans o dela ut rythmer o toner bland dom kringströvande folken. Ett 20-tal yngre folk från allehanda länder hade dessutom slutat ströva o satt o stod runt maj o klämde i o stämde in i sången. Mycke gemytli stämning rådde o mitt i valsandet kom dom, glädjedödarna, i sina brokia skåpbilar o svårflörtade kostymer...

Dom klaga på volymen, o etter många väl valda övertalningsförsök fick vi ge oss. Folket skingrades sakteliga sjungandes o brölände o jau trampa ivaj ti min sovklippa ve slotted.

Där märkte ja att po nåd sätt hade ja mist en liden pose som innehöll bland annat mitt pass... Atans! Nu bler de klödd, tänkte ja...Men samtidigt kände ja en enorm befrielse. Jau ska nog kunna klara maj udan sånt trams, (en liden bok som folk tvingas bära runt po i kontrollens o byråkratins namn)... Ja stävar vidare mot friheten.

I Przemysl i sydöstra Polen

Nånna dar senare befann jau maj i Sanok, i sydöstra delen av "Polen", där jau mötte en smilande typ vid namn Fauna, som bjöd in maj ti ett kollektiv, did vi cyklade tillsammans ett par mil ud po landsbygden. Där stannade ja i nånna dar o njöt av livet me en hel drös goa folk, spela musik o åt gott me sång i cirkel innan maten. Många av dom va po vaj ti "Ukraina för årets rainbow gathering, som skulle hållas ude i skogarna där. Ja mötte två polskor, Martha o Beata, som ble sugna po att hänga me, men dom va litta lissna, ty dom hade inget pass. Men hallå, ente ska väl de va tvunget, ja ska ta maj dit över bergen o genom skogarna, ni kan komma me maj om ni vill...

Etter ente så många om o men ga vi oss ivaj me tummarna i väret ti bergen. Ve ett lided stopp i tummandet gick jag in ti ett hus o fyllde po vann, men ble stoppad å en höjtande gammal skrynkli gubbe som tydligen ente tyckte att vi skulle dricka de vanned...Martha kom o översatte o sa att han skulle ordna riktet vann ti oss...vi följde gubben ud i buskaget, genom nällesnår o dynga tills vi kom ti en pöl me en sipprande källa där vi svalka tärna o fyllde po me friskt källvann, underbar bergssav...

Han värmdte te o källevann i sitt hus o vi to oss en liden fika i vägkanten.

Hajken to oss opp för branta sluttningar genom sorlande bokskogar me små utspringande källor här och var... de va en tuff klättring emellanåt, särskilt för damerna som ente hade vatt me om nåt liknande förr o därmed ble di små vilostunderna många.

Etter runt 2 dygn nådde vi opp ti toppen, som va sållad me blåbärssnår... där avnjöt vi en ettermidda me blåa tungor o tryne tills vi ble mätta po allt va bär hitte.

Vi kasa vidare så småningom nerför en bäck me en massa nerfallna trån över, dynga o vann o mossia stenar, totalt orörd natur, de va så vackert så...

Ungefär en o en halv da's hoppande över stock o sten o vandrando i natten va ja så trött i benen att jau ente kunne röra maj, vi hitta ett fält me nåna eblaträ som vi somna inunder som tre barn.

Po morronen ble jau o Beata väckta av Martha, som, pigg som en lärka hade gett saj ivaj i morronsolen ti en by i närheten o fått litta brö o karameller (o en massa räled kyd i konserver som vi lämna tibaga senare..)

Tyvänn va denna damen, eller nån annan å byborna sladdertackor, för etter nåna minuter kom nåna grönkädda filurer o uttalade sitt heliga mantra: Passport! Passport! Dokument! Dokument!... me en etter den sköna strapatsen helt absurd allvarlighet för oss, o vi log o välkomna mannen ti skuggan under träna o fråga va han ville.... Passport! hmm Passport...?

V e de för nåt? sa ja, - ja vet ente va de ska va bra för... En överseriös man körde opp en plastbok inyllet på oss, men varken ja eller mitt sällskap kunne se den stora nödvändigheten i att ha en sådan där i förmiddagssolen. Dom sto o blängde o en man ringde nåt samtal, o vi packa våra ting o ja dro fram gitarren o spela o sjöng o damerna dansa o log i bergsångens sprudlande salighet...

Bortsett från en liden påg som hade kommet dit för att stilla sin nyfikenhet uppskattades musiken o dansen ente av sällskapet o ja sa ti Martha o Beata att, kom så går vi härifrån, dom här typerna e tradia... Men när vi börja gå greppa dom Beata i armen o skreg åt oss o stanna!?

Oförskämda humorbefriade tjänare av dettahrade Ukrajna vi har råkat ut för, tänkte ja....

Snart kom fler åt fanan tjänande flanörer o förde oss ti deras "gränsstation" där dom sökte igenom våra ting, fråga ut oss om namn o nationalitet åssevidare... Ja sa att ja hette Janpo o att ja va en jordling som tillhör Gaia, eller Moder Jord om ni så vill... Se po mitt ansikte, detta e mitt dokument, jau e jau. Men detta dokument va tydligen ente gott nock, för etter ett par timmar kom 2 barska byråkrater o banka maj me batong när ja ente svara po deras frågor...Jau ble förbannad o skreg åt dom att visa maj respekt! Bara för att jau ente vill säja, eller befatta maj men nån nationalitet ska ni för fan ente slå maj, o ja svarar ente po nåt så länge ni gör så...

Då ställde en å männen frågan om var jau va född...

Jau föddes i en stá som heter Ystad. O i vilket land ligger den stan? Den e belägen po sydkusten av Skåne, po den plätten jordklot som kallas Sverige, sa jau.

Han gav opp o pranta ner sina krågetär i sina papper o gick.

Vi hölls fångna i ett rum, ett välbesökt sådant, hele dan o natten. Dom nyfikna grabbarna i gränspatrullen va tydligen begaistrade av damernas närvaro, ja, o även min, dom ställde frågor om allt möjlet, men i slutändan kanske vi ställde fler åt dom...?

Både Martha o jau spela o sjöng för dom församlade tills nån överordnad fjönt kom o sa ti dom o gå, men där kom fler o dom verka uppskatta vår närvaro där...(men jau skulle aldrig låsa in nån jau ville ble vän me..)

Näste da förde dom oss ti ett flyktingläger eller fängelse snarare...Ja hamna i en cell me 3 glalynta typer från "Georgien", som de kallas, ja har vatt där en gång så ja berätta lite om de.

Vi kom bra överens o dela allt broderligt (tobaken va en bristvara). Martha o Beata fick en egen cell me betydligt högre standard, som jau fick besöka ett par gånger, men under strikta regler. Jau fråga dom därade fångvaktarna vem dom jobba för o fick svaret att dom jobbade för Ukraina

O vem e då den här Ukraina?

E de en han eller hon

en Tyrannisk drake eller en helig brunn?

O va har jau gjort för o ble inlåst här bakom lås o bom?

Om ni släppa maj lös kanske draken grillar er i röven eller kanske brunnen svämmar över o släcker törsten åt dom som behöver?

Ja ente fan vet ja, ja pendlar här fram o tibaga mellan arg o gla att ja ente e nåns slav eller en ekra i ett nav på ett undergångshjul av rädda o fega herrar som spärrar av vår planet me krut o brist po vett o hut o tillit på att de vi behöver kommer hit i sinom tid.

Etter 3 dar i buren transporterades vi ti "Rätten" o när de va min tur ställde ja maj opp o dom sa: Ni e anklagad för att olagligt gå över gränsen, samt innehav av oidentifierade psykoaktiva tabletter, (som jag övertalade Martha att ge mej, då dom gjorde henne odynamisk o ente accepterande av sina riktiga känslor), samt en liden örtapåse som dom nu har sänt på analys i nåt laboratorium... (örtapåsen köpte ja för 15 kr på Koggens Medeltidsmuseum ve svävarterminalen i Malmö). Ni döms ti 7 dar i fängelse Pang! Klubban i katedern.

Jau fick ente ett yl i väred innan dom sa ti maj me militäriskt barsk stämna o sätta maj.

Fängelse.... för att ja promenera på Moder Jord!?

Vicka as! Ja minns att ja önskade dom lycka o frihet, men hur i hela kärlekens namn de skulle gå ti, de visste jau ente...

Martha o Beata åkte po en bunt böter o släpptes dan därpå. Men ja fick bida min tid i Chop detention center i 7 dar... Jau träffade dock en massa goa folk därinne i sitsar mycke värre än min, som hade stått o gått där i 1,2 o opp ti 6 månader utan vetskap om när dom skulle släppas ut.

Dom älskade o höra mitt munspel kvittra o kvida o min sång dåna i korridorerna. Även en vakt snegla in genom gluggen me åtrå i trynet en kväll när ja gick lös som mest, en liden glimt av paradisiska slöjor drogs över hans hunsade anlete o fick det att lysa.

Så månde detta e de som e boten för byråkratins kedja runt foten? Än så länge, tills ja finner andra sätt sjunger ja o spelar för glatta livet o tar inget för givet...

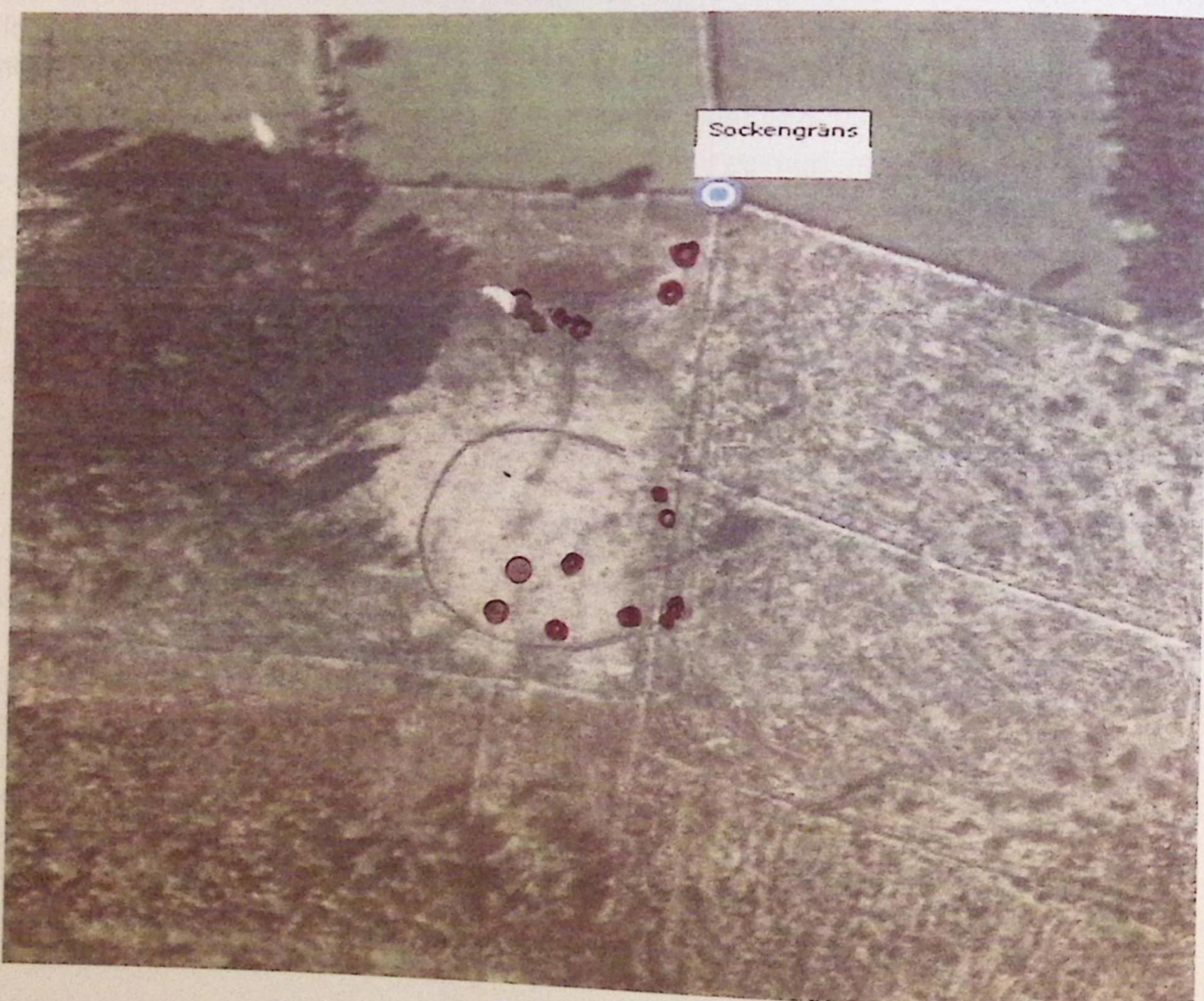
HÅRDERUPSPOSTEN FÖRST OM BJELKA STENÅLDERSBY

av Klas Persson, Eskilstuna

Hårderupspostens nyhet förra året är fortfarande het. Länsstyrelsens arkeolog, Markus Johansson, numera Boxe, har besökt området. Fynden är sannolikt skärvestenshögar. De innehåller brända stenar som rester av boplatser från sten/bronsåldern. Markus planer är att få området fornminnesregistrerat. Innan dess skall fler experter titta på fynden.

Markägaren Ahlin tror sig nu även ha funnit en gammal stensatt bro, som kanske är en del av en stig fram till stenåldersbyn! Dessförinnan har han i närheten sett en konstig jordhög. Kanske en grav. Nu letar han vidare efter fler fyndigheter. **Vi har döpt området till Bjelka stenåldersby.**

På en satellitbild över området kan man skymta det ringformade gärdet. Här visas det med en av blyerts förstärkt påritning. Det var inom ringen vi hittade de första högarna. Gärdet kan ha haft en skyddsfunktion. Senare har vi funnit skärvestenshögar även utanför "ringen".

Att åldersbestämma stenåldersbyn är viktigt. Termoluminiscensmetoden kan användas. "Säkert" är byn ett par tre tusen år gammal, men kan vara uppemot 10.000 år. Kanske Sveriges äldsta! Vi har positionerat högarnas lägen i området med GPS och på bilden är de inlagda som röda prickar. Gränsmärket är högsta punkten i området (170-180 m. ö.h.). Området avvattnas bl.a. genom dalgången i Starraps Ora, ner till Mölledammen. En vandring längs vattenleden påminner om åtskilliga yngre fornminnen.

POETAHuset

Dikter av Maria Gröhn, Bjälkhult

*Där låg det
misshandlat, misskött
ett sorgset hus
omgivet av nässlor och sly
ingen hade velat bebo det på länge*

*Övergivet, uppgivet
föll det långsamt sönder*

*Golv multnade
dörrar bågnade
färg flagade*

*Och ändå var det ett hus
med anor:
"Poetahuset"*

*Djupt inne
i husets innersta
ville en dröm inte låta sig stillas*

*Ska bli till på nytt
Ska fyllas med liv igen
Ska formulera nya dikter*

xxx

*Kanske satt han här
den gamle poeten
och blickade ut över markerna
gladdes åt årstidernas växlingar
över solens vandring över fälten
över tidens gång*

*Hans gamla skorsten är nyrenoverad
ur den ringlar röken
på nytt över himlen
hans fönster är nyputsade
och på skrivbordet ligger pennor
Jag lyfter en
och börjar skriva*

AUSTRALIEN

Av Anja Persson

I skrivandets stund är kl. 21.33 den 1 augusti 2009. Trots den sena kvällen är det fortfarande 25 grader varmt ute och den omtalade byafesten i Starrarp är i full gång. Allt är som det ska, dock hade jag kanske inte väntat mig ett precis vid denna tidpunkt befinna mig så långt hemifrån att byafesten faktiskt inte ens har börjat än! Australien är landet (kontinenten och världens största ö) och här sitter jag i min ensamhet och längtar hem.

Det är exakt fyra och en halv månad sedan jag landade med flyget i Sydney. Med ett glatt leende på läpparna tog jag mig an utmaningen som backpacker i Australien och det här har jag lärt mig:

Att vara backpacker är väl inte det mest graciosa livet. Allt du äger ska inrymmas i en rygsäck, du byter bostad minst en gång i veckan och du delar oftast rum med tjugo andra främmande personer (och dessutom betalar för det). Nudlar är din husmanskost och bedbugs (sängkryp) är din största fiende. Men man vänjer sig snabbt. Det egentliga syftet med backpacking är att uppleva och ha så kul som möjligt för så lite pengar som möjligt, och Australien är kanske det i särklass bästa landet att lyckas med det i.

Skillnaden mellan Australien och Sverige skulle kunna tänkas vara extremt stor, ja det är den ju också, men samtidigt ändå inte. Min främsta anledning till att åka hit var för den omtalade och vackra naturupplevelsen. Jag har sett en hel del natur här och kanske två gånger har jag verkligen blivit fashinerad, de flesta gånger har jag tänkt: - Kom till Skåneslätten och Österlen så ska jag visa er vad levande natur är. Andra gånger har jag bara blivit besviken och nästan irriterad för att ha åkt så långt för att i flera dagars bilkörning endast se röd sand, några gula träd och en och annan död känguru längs vägen.

När vi kommer till djurlivet så har vi väl den största skillnaden. De vilda djuren är överlag väldigt närgångna och vänliga. Det bästa jag vet är att mata regnbågslärkorna, de hoppar mer än gärna upp på armen och äter bröd med honung direkt ur handen. På turistanläggningen, som jag jobbar på nu, hoppar det runt små minikängurus på bara någon meters avstånd. Även djuren i vattnet gillar att visa upp sig för oss turister, såsom valar, delfiner, havssköldpaddor och diverse akvariefiskar.

Den sociala biten är väl den mest intressanta. Australienare är utåt sett väldigt trevliga och öd-

mjuka, det är en självklarhet att försörja alla sorters gäster med husrum och mat, det är även den största anledningen till att jag fortfarande har pengar på mitt konto. För övrigt har det hänt ett antal gånger att man blir, som inbiten svensk, socialt utmattad. Det beror på att alla är så trevliga och snälla och som ensam resare så är det inte så klokt att skaffa sig ovänner, så då får man bita i det sura äpplet och vara glad och trevlig tillbaka, vem vet, de kanske kan ordna jobb åt en! Men man får heller inte glömma att australienare egentligen är eskorterade fångar från Storbritannien bara 200 år tillbaka.

Språk, kultur och livsstil är likaså väldigt intressant. Den australienska engelskan kan liknas lite med skånskan, ful och rällig och ingen som riktigt förstår vad man säger. Jag kände mig lite som en stockholmare i Nilsas kostall i början, men det gick över så fort jag fick lära mig lite slangord och svordomar, vilka är i genomsnitt de ända ord de använder. Frågar du en australienare om kultur och livsstil så är svaret: "No worries, mate" vilket betyder: "inga bekymmer kompis". Och det är väl de tre orden som hela samhället vilar på, så ingen undrar varför jag och en miljon andra människor från hela världen åker hit och gottar oss. Till och med aboriginerna verkar vara ett stressat folkslag om man jämför med de gamla fångarna.

Så Australien är inte helt fel ställe att befinna sig på trots allt, men visst längtar jag hem till kyla och mörker, fyr i spisen och pappas äppelkaka. Så hem kommer jag, om jag inte blir biten av en spin-del, huggorm eller haj, eller uppäten av en krokodil, bränd på en dödlig manet eller förgiftad av en korall, den 16 december, lagom till jul.

JAKTEN PÅ EN JÄTTE ÄR SLUT

Av Katarina Skantz
Starrarps fd affär

Efter min förfrågan i Hårderupsposten i Dec 07, så blev jag uppringd av Thorbjörn Wester på Skånskan. Han undrade om han kunde få komma till oss för att göra ett reportage om Jätten Ferdinand och på så vis kanske hjälpa till med att lösa mitt "mysterium". Thorbjörn kom ett par dagar senare och Ferdinand kom åter i tidningen.

Döm om min förvåning när jag ett par veckor senare läste i tidningen:

En jättes gåta får sin lösning.

Det visade sig att Svenne Håkansson, sonen till Anton hade lösningen.

Svenne berättade att i affären blandades det ibland oljefärger till kunder och när det blev en klick över var Anton inte sen att använda den.

- Far var otroligt duktig på att rita, fast det kan man inte se på den här gubben, den smälde han upp på några sekunder, berättar Svenne.

Svenne berättar vidare att gubben inte föreställer Jätten Ferdinand, utan snarare en figur som Anton själv har hittat på. Texten bredvid gubben målade Svenne dit efter ett besök på Sjöbo marknad på 40-talet, då Svenne var i tioårsåldern.

Jätten Ferdinand var nämligen en kringresande varitéattraktion. Något som var tämligen vanligt förekommande förr i tiden.

- Jag var makalöst imponerad av jätten på marknaden, berättar Svenne, som var i Sjöbo med sin frukmorbror. Ferdinand presenterades som den Belgiske Jätten och Svenne minns honom som fruktansvärt stor. Han kunde hålla en grammofonskiva med en flat hand och enligt marknadsutroparen mätte han 2, 48 i strumplästen.

Ja kära Hårderupsposten läsare, så lätt var det "mysteriet" löst.

Jag vill härmed tacka Svenne för hjälpen med att berätta vem Ferdinand.

ÖVERRASKANDE EPISODER I EN SENIORVÄRLD

Av Marianne Olsson Friberg
Löddeköpinge

Ständigt förvånar jag mig över oförutsedda händelser i mitt liv. All tid som åtgår för att leta efter mobilen eller nyckeln till bilen eller den undanlagda sedel som kan vara "bra att ha" om något oförutsett ska betalas vid dörren. Dessa ting har bestämda platser men lever ändå ett eget liv och gömmer sig när de behövs.

Trots att jag lagt dem på absolut lätt ihågkommet ställe har jag hela sommaren letat efter dels en gastub till ogräsbrännaren, dels en kolsyretub till min streamer. Inget av detta har hittats, men desto mer som jag inte visste vi hade, bl.a. 11 st Helly Hansen välfodrade "öronlappamössor" för jägare. Samt en ny utrustning för att sätta upp ett fullt utrustat 10-mannalag i skogsbruk och jakt. Jag tänker sälja ut av dessa utomordentliga grejor, så hör gärna av er!

När jag ska ställa mig i kön i mataffären kollar jag noga innehållet i medköandes varukorgar. Jag ställer mig inte bakom barnfamiljer med konstiga varor i överlastade vagnar och kinkande barn. Ej heller gärna bakom folk i min egen ålder, även om de pga våra njugga pensioner inte tenderar att toppa sina varukorgar. Givetvis har jag mitt ICA-kort lättillgängligt, likaså rabattkupongerna. Kön går långsamt eftersom just en pensionär omständigt förhör sig om priset på palsternackor var rätt, varför inte rabatten på kattmaten syntes på tidigare kvitto, för att till sist omständigt leta genom börs och fickor efter ICA-kortet, leta efter jämna pengar och sedan uppvisa rabattkuponger. Självt har jag förberett mig väl och kastar indignerade blickar på "sölkorven".

När jag själv kommer fram rinner risgrynen ut ur påsen, eftersom jag råkar riva upp den med gräddfilspaketets hårda förslutning, mjölkpaketet läcker och jag har tagit fel varumärke för att komma i åtnjutande av rabatten. Till sist hittar jag inte kortet som jag hela tiden haft i nypan. Efter flera sådana pinsamma incidenter scannar jag alltid mina inköp.

Fråga till ungt manligt biträde på LIDL gällande billigt toapapper:

- Men visst är rullen mycket smalare än normala Lambirullar.

Med en nedlåtande blick på den okunniga, säger han :

- Vi har kontinental bredd på våra rullar.

Maxi i Löddeköpinge hade stor demonstration av bl.a. pasta. Demonstratrisen säger till mig:

- Prova på, tänk så bra att ha pastasallad eller pastapaj i sommar på mingelparty, det är så bekvämt och gott!

Jag svarar:

- Nej tack, jag bjuder inte mina jämnåriga bekanta på pastasallad eller pastapaj.

Demonstratris svarar:

- Det fanns kanske inte på din tid?

Jag tyckte det var oerhört roligt, så jag berättade det i deras informationsdisk, varpå den 50-åriga INFO-kvinnan sa:

- Jag ber om ursäkt för hennes ogenomtänkta sätt att uttrycka sig för "det är väl klart att det i alla fall fanns äppelpaj på din tid".

Efter utbyte av rutten stolpe i uterummet, som enligt byggarens utsago berodde på att de lutat något invikningsbleck fel, så trodde jag att de gjorde det gratis efter erkänt fel, men icke. Det anlände en synnerligen saltad räkning med endast ordet "reparation" som förklaring till summan.

Efter animerat samtal kom vi överens om att ROT-avdrag skulle användas. Byggarens kontor ringde och en förnärlig damröst sa:

- Det var inte trevligt att du försökte föra oss bakom ljuset med att ange fel personnummer.

- Vadå fel nummer, sa jag. Detta har jag alltid haft och kan rabbla det i sömnen.

Hon sa:

- Du är väl kvinna?

- Ja, hurså, sa jag?

- Jo, du har angivit tredje siffran som nolla och kvinnor har alltid jämna siffror.

- Är inte nollan en jämn siffra då?

- Nej, den är för män, så du får allt lämna rätt nummer!

Jag blev förstummad och det ska mycket till, men till slut sa jag:

- Du har ju datorn, kolla där.

- Ja, jag ser här att du har det uppgivna numret, det var egendomligt!

På läkarmottagningen sa doktorn till min friska jämnåriga vän:

- Ja, du ser ju rätt pigg ut för din ålder.

Innan lanthandeln i Frenninge slog igen var jag där inne och kände direkt igen en mansperson, men kunde inte komma på namnet, så jag gick fram och frågade om det, varpå han svarade:

- Ja, det var en annan gammal käring som frågade igår.

Det var Agne Sjöstedt, noga räknat är du två år äldre än jag.

Släkten kan man alltid skratta åt. Min systems 7-åriga barnbarn sa:

- Mormor, du ser ut som en boxer i ansiktet.

I Malmö hade jag en gång på 70-talet moderaternas bridgeklubb som gäster i restaurangen jag förestod, varvid jag bl.a. berättade att jag kom från samma samhälle som Nils Yngvesson (dåvarande kommunalråd i Malmö) och att efter vår utvandring revs järnvägen upp. Ut till mig i köket kom en äldre herre, major var han och gav mig hundra kronor "som bensinpengar om jag tog den j---a Yngvesson med mig till Vollsjö nästa gång jag körde och såg till att han stannade där annars rev han väl snart hela Malmö!

Jag åkte en gång buss från Gustav Adolfs torg. Det fanns inga medåkande, men vid Stadsteatern steg en glad entandad, vorkadofande person ombord. Han sätter sig kloss intill mig och säger "hon ser litta ena ud, nu ska jag spela for na", varpå han tog upp ett munspel och spelade alltmedan vi åkte i sju minuter till innan ytterligare passagerare steg på. Hade jag varit yngre hade jag så klart funnit det ytterligt pinsamt, men nu uppfattade jag det som komiskt.

På promenad i Lund, iklädd omodern rymlig klänning, kommer en gladlynt medelålders man fram till mig och säger:

- Det var en grann klänning du har, klädsam minsann.

Jag blev riktigt glad och log mot honom, men innan leendet blev alltför stort sa han:

- Kan jag få en tia till en kopp kaffe.

Efter fem besök hos min tandhygienist, för att få hjälp med ilning och obehag i en tand, kallade hygienisten in tandläkaren för att titta på tanden. Tandläkaren sa att denna tand kan du omöjligen ha ont i. Det är en rotfyllt plasttand. Jamen, sa jag, den har blivit penslad och behandlad och betald som en normal tand.

- Du har ju fått behandling, även om den kanske var lite onödig. Den är inte gratis, men denna gång ska du få rabatt.

Ja, nog gäller det att ta till vara de glädjämnen som kommer i ens väg.

STARRARPS BYALAG HAR FÅTT NY UPPGIFT

Tillsammans med andra byalag och liknande föreningar i kommunen har det bildats en ideell förening – Sjöbo kommuns bygderåd. Här är det meningen att vi som bor på landet skall kunna få våra röster hörda i frågor som gäller landsbygdens framtid och utveckling. I styrelsen ingår Ewa Andersson (ålderman 2010) från Starrarps Byalag. Mer om verksamheten kommer. Allt är så nytt ännu. I början av november 2009 skall stadgar för föreningen m.m. fastställas.

SKRIVARVERKSTAD I STARRARP !

Av Ewa Andersson, Grönalund

Så har ännu en idé slagit ut i full blom, skrivarverkstaden har öppnat i Starrarp. Alltså är vi ett gäng som skrivit och lagt i skrivbordslådan, som nu strålar samman och inspirerar varandra. Att våga visa andra, vad vi samlat på oss. Mycket är bara på "tänk om jag skulle våga skriva om det..." –stadiet, men nu skall vi komma till skott. Hur börjar man då? Tja, inte vet jag. Vi har bl.a. pratat och tipsat varandra om böcker samt berättat om eller läst upp redan förfärdigade alster. Lite skrivövningar har vi också idéer om. Nu skall vi ta oss an uppgiften att berätta både sånt som verkligen har hänt och dikta skrönor, som mycket väl skulle kunna ha hänt både i Starrarp och Härderup. Vem vet om inte norra delarna av gamla Färs härad blir nästa spelplats för "årets bästa roman" om något år.

Är någon av er sugna på att vara med och jobba i vår verkstad, kan vi säkert få in någon skrivpulpet till. Inträdesprovet kan ju vara att fortsätta nedanstående berättelse:

"När hon tittade ut genom fönstret, såg hon hur solen började synas genom träden. Nu skulle det inte dröja länge. Allt var förberett. Tänk så glad Asta hade blivit, när hon erbjudit henne att ta hand om Putte, den blå-vita undulaten. Hos Asta skulle han få det bra, det var hon övertygad om. Hon bestämde sig för att gå en sista rundtur i trädgården. Trätofflorna stod som vanligt innanför köksdörren. Jodå, dörren till förrådet var ordentligt låst. Hon drog ett djupt andetag, när hon gick förbi rosenbuskarna. Vilken doft! Hon bröt av några av de små mörkt rosa blommorna. Den doften ville hon ha kvar en stund till. ....

Hur vill du fortsätta berättelsen? Kom gärna och läs upp den för oss!
Ring Ewa Andersson 0415-42041, så får du veta när vi träffas.

SÅNGFEST I VOLLSJÖ 16-17 APRIL 2010

Av Ingela Bertilsson, Starrarps Gård

Varje höst, sedan år 2000, har sångare från Fränninge-Vollsjö kyrkokör, tillsammans med många, många andra från hela Sverige, åkte upp till Globen i Stockholm, för att vara med i sångfesten "Sånger för livet". Att få sjunga med i en 3000-mannakör är en otroligt stor och mäktig upplevelse.

Under flera år har jag burit på en tanke: Skulle det vara möjligt att ordna en "Sångfest" någonstans i Sjöbo kommun, på vårt vis, med våra förutsättningar? Jag hade konceptet klart: Bjuda in körsångare från när och fjärran, som sjunger, deltar i olika workshops under expertledning, och övar ihop sej till två konserter för allmänheten. Visst skulle det bli bra?

Under sommaren hade jag sett sånggruppen "Vocal Six" från Helsingborg, på "Allsång på Skansen", ingen skulle kunna sköta uppdraget att leda kören bättre än de.

Förra hösten, i september, tog jag en första kontakt med Bo Odéen på Sjöbo kommun. Och efter att ha ventilerat olika möjligheter fick jag till slut napp. Det hela landade i ett samarbetsprojekt mellan Föreningen Skumpen, Vollsjö Byalag och Fränningen-Vollsjö Pastorat. Alla inblandade visade direkt ett stort intresse och engagemang för detta projekt. Sedan i januari i år har representanter för varje förening träffats regelbundet och spånat idéer. Ganska snart kom vi fram till att Nyvångs Danspalats var en given plats för arrangemanget att gå av stapeln på.

I slutet på april gick inbjudan ut, och på två veckor hade över 200 anmälningar kommit in från körsångare. Det visade sej vara ett fantastiskt stort intresse.

Så vi jobbar för fullt i planeringsgruppen. Efter jul släpps biljetterna till konserterna kl. 16.00 och 19.00.

Välkomna alla till Vollsjös stora "Sångfest" på Nyvång 16-17 april 2010

HEMVÄNDARDAG I BJÄLKHULT

Av Maria Gröhn, Bjälkhult

Efter sommarens succé med hemvändardag i Starrarp gör vi nu samma sak i Bjälkhult
Den 7/8 kl 14 ses vi i Anders och Britta Söbergs lada.
Mat serveras till självkostnadspris och vill ni ha starkare dryckesvaror tar ni med dem själva.

Arbetsgruppen för hemvändardagen består av:
Anders och Britta Söberg, tel 0415-42158
Olle Andersson, tel 0415-42065
Maria Gröhn, tel 0415-42014

Vi söker dig som kan tänka dig att berätta lite om trakten förr i världen och dig som kan tänka dig att sjunga eller musicera lite.
Välkommen med din anmälan till någon av oss
och glöm inte att anmäla dig till dagen.

BILDER FRÅN LOGDANSEN I SOMRAS

Det blir logdans på Starrarps Nygård även nästa sommar.
Men innan sommaren kommer det en vår!!! Då blir det:

**VÅRFEST
PÅ ÅGÅRDEN I VOLLSJÖ
DEN 6 MARS KL. 18.30**

Mat och dans och glädje. Anmäl Er till Gertrud efter jul. 0416-30407.

MUSIKFEST I HÅRDERUPSHULT - HULTIVALEN

Av Bertil Persson, Härderupshult

Vackert väder, mycket folk och fullbokat program på scenerna. Så kan man kort beskriva Hultivalen i somras. Stort tack till alla som hjälpte till med arrangemanget och till alla medverkande på scenerna, som med sin spel- och sångglädje gav oss i publiken en härlig upplevelse.

Följande framträdde i år, hoppas ingen glömd:

Sven Ulatofta, Nils-Ove Persson, - Färsingagillet: Bengt Olofsson, Rut och Ove Andersson, Ann-Marie och Sven Persson, Birgitta och Sven Andersson, Camilla och Caj Andersson, Sture Nilsson och Ingrid Jönsson. - **Drängakören:** Torbjörn Andersson, Johan Åkerblom, Peter Åkerblom, Olof Bertilsson, Per Håkansson, Andreas Saxenborn, Christian Persson, Karl-Johan Ekelin, Urban Ringheim, Alf Nilsson, Anders Löfberg, Emil Åkerblom och Birgitta Åkerblom. - **2/3 av Snus på Tummen:** Sven Hallström, Svenne Håkansson, Rolf Mauritzon och Leif-Arne Larsson. - Linnéa och Urban Ringheim. - **Monicas orkester:** Caj-Sune Lagnebo, Erik Karlsson, Monica Karlsson, Bertil Olsson och Lennart Pettersson. - **Björn Hermansson.** - **Källarmästarna:** Lars Eriksson, Nils-Olof Nilsson, Erik Nilsson, Henric Falkenberg, Bengt Andersson, Yvonne Olsson och Susanne Svensson Lantz. - **Sambandet:** Göran Lassing, Lollo och Anders Löfberg och Alf Nilsson. - **Christer Nimbratt,** Helge Sjöstedt, Lennart Pettersson, Kurt Sjöstedt och Leif-Arne Larsson. - **Mikael Wernström** - **Trallgökarna:** Nils-Börje Andersson och Gunborg Malm. - **Kanal Två:** Penti Nilsson och Bengt Andersson. - **Oscars Band:** Oscar Andersson, Paul Andersson och Sebastian Pålsson. - **Sebastian Ahlberg** - **Player One:** Daniel Persson, Malena Persson, Pontus Åkerblom, Oscar Andersson och Paul Andersson. - **Bengt och Marie Ingvarsson** - **The Larzz:** Per Andersson, Patrik Ask, Anna-Maria och Lars Eklöv - **Qvårlövs Sträng och Pipa:** Ingvar Nilsson, Lisa och Lennart Ziethén. - **Gammeldans:** Caj-Sune Lagnebo, Monica Karlsson, Stig Friberg, Lennart Zietén, Eva Tykesson, Ove Andersson, Leif-Arne Larsson och Bertil Olsson. - **Himmelaged:** Göran Lassing, Nils-Ove Persson och Sven Ulatofta. **Rockmusik: Player One.**

På gemensamspelelingen deltog även Per Stefansson, Manfred Frid och Ingvar Nilsson.

Konferencierer: Paul Andersson och Sven Ulatofta.

Ljud: Göran Lassing, Sven Ulatofta och Nils-Ove Persson.

Nästa Hultival blir lördagen den 10 juli 2010.

Välkomna då att fylla festplatsen med sång och musik och publik.

Foto: Kjell Gulin m.fl.

Foto: Kjell Gulin

